

1925. február 6.

KELET

Életműsora

12-edszer, bárlet-zünet-sorozat 54)
rop (A Moliere-cykus előadás, első helyen, sorozat 55)
l (Operette újdonság 38 szám, premierhely-

Vitéz (117.edszer, mért 57)

vél Operetteújdonság, premierhelyárakkal,

api bérlet 69 szám, A,

des helyárakkal, rapi- (60)

USORA

febr. 6. Premi-r. burleszk 5 nagy fel- et dár komisszus:

febr. 6. Premi-r. ás. Szenzációs dráma: ten amerika le erf-

február 6. Csak leánya. Szenzációs Foszterepben Ma

AS FIA

zletében, ei No. 2. választás szerzet

A

atlan.

apok

és rheumatikus

lönk

a szívet nem tá-zavarainál. Min-

művek

Voda No 15. yengéaram osztály Rador No 2418

Szerkesztőség kiadó-hivatal és nyomda

Cluj-Kolozsvár St. Baron L. Pop. (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhivatal — 977 Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok szerkesztésénél

KELET POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRA Romániában

Egész évre — 850
Félévre — 460
Negyedévre — 240
Egy hónapra — 85
Egy szám ára pá yaucl- varon és vidéken is 4 lei Bukaresztbe — 5.—

Csehszlovákiában

Egy hónapra — ck 35.—
Egy szám — 150

1925 február 7 Szombat

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 31 szám

5685. Sövat 13

Cionizmus és belpolitika

A Keleti Ujság címére

Nincs elszomorítóbb és visszatartóbb do- log, mint amikor egy magas célokért küzdő eszmei mozgalomba belekontárkodik az üzlet- tesség kicsinyes szelleme. Különösen elszomo- ritó ez, ha a mi zsidó mozgalomunkkal kapoco- latban nyilatkozik meg, amelynek lényegétől olyan távol van minden kicsinyesség és üzlet- tesség. Hiszen éppen ez benne az új, a forrad- dalmi, ez az, ami választóvonalat húz a régi és új zsidóság között.

Be kell vallanunk, nem foglalkozunk szí- vesen ezzel a kényes témával, mert egy egészen szubjektív, de leküzdhetetlen erkölcsi ellenszenvet érzünk iránta, másrészt mert nem szeretnénk egy szélmalomharc akaratlan elő- segítői lenni. De bennünket kötelez a feladat, amelyet Erdély zsidósága előtt vállalunk és kötelez a krónikás tisztsége is, amely nem ha- ladhat el szóltanul a jelenségek mellett még akkor sem, ha azok visszatetszést keltenek benne.

A bukaresti zsidó hetilapokban nemrég egy vita zajlott le az Uniunea Evreilor Romani és az erdélyi zsidóság viszonya fölött, amelynek azonban oly kiélezettek voltak a személyi vonat- kozásai, hogy céltalanannak láttuk annak ismerte- tésével fölösleges vitaanyagot szolgáltatni a zsidó- ságnak. Annál hasztalanabb dolog lett volna az, mert a bukaresti sajtópolemia jórészt *tulhaladt* kérdésekre vonatkozott és aktualisok csupán a személyi momentumok voltak.

Nem így a Keleti Ujság. Laptársunk a két erdélyi cionista vezetőember bukaresti sajtó- polemiját kedvező alkalomnak találta arra, hogy ismét szőnyegre teregesse a zsidó-kérdésben el- foglalt kétértelmű álláspontját és ezzel kapoco- latban újból nekirugtasson az ittélő zsidóság egyetlen politikai szervezetének, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetségnek. A Keleti Ujság legfőbb ambícióját egy idő óta az képezi, hogy éles határvonalat húzzon, vagy helyesebben mondva éket verjen a cionista mozgalom és a zsidó nemzeti gondolat között, mondván, hogy a kettőnek semmi kapcsolata nincs egymáshoz. Hangsúlyozzuk, hogy csak egy idő óta teszi ezt laptársunk, mert bár mai cikkében szük- ségesnek tartja kijelenteni, hogy „a Keleti Ujság kezettől fogva ezt az álláspontot vallotta”, de mi és velünk együtt az erdélyi zsidó olvasó- közönség, még nagyon jól emlékszünk arra az időre, amikor a „Keleti Ujság” éppen az ellen- kezőjét hirdette ennek. Még nagyon jól em- lékszünk, amikor a „Keleti Ujság” éppen a cionizmust perhorreszkálta az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség programjában. Ez akkor volt, amikor a cionista gondolat még nem volt olyan népszerű, mint ma és amikor a „Keleti Ujság” ezzel a politikával vélte zsidó olvasó- közönségét a legelőzékenyebben kiszolgálni. De fordultak az idők és a cionista gondolat egyre szélesebb rétegeit hódította meg a zsidóságnak és a „Keleti Ujság”-nak látnia kellett, hogy a cionizmus kérdésében maholnap valóban nem lesz eltérés zsidó és zsidó között s ha meg- marad régi álláspontján, lassankint el fogja veszíteni zsidó olvasóit. Ebből az üzleti szem- pontból mindenestre indokolt, de erkölcsileg annál kevésbé méltányolható megfontolásból fakad a „Keleti Ujság” új orientációja, amely- ben most már szívvel, lélekkel magáévá teszi a cionizmust, de annál hevesebben támad neki a zsidó nemzeti gondolatnak.

Nem akarjuk most felvetni a kérdést, hogy egy ugynevezett magyar politikát folytató lap milyen jogcímen avatkozik bele a zsidóság belső ügyeibe. Erre a kérdésre egyébként is a fen- tebbiek megadják a világos feleletet. De fel kell vetnünk végre a kérdést, hogy mi tulajdon- képen az álláspontja a „Keleti Ujság”-nak a

A független Magyarország külpolitikája szakít az osztrák tradíciókkal

Tárgyalás alatt a külügyi tárca első költségvetése. Scitovszky külügyminiszter expozejá

(Budapest, február 6. Az Uj Kelet tudósító- jától.) A minisztertanács ma kezdi meg a vá- lasztójogi törvényjavaslat tárgyalását. A javas- lat iránt országszerte rendkívüli nagy érdeklő- déssel tekintenek. Kormánykörökben úgy hir- lik, hogy a javaslatot jövő hét végén valószí- nűleg Bethlen miniszterelnök jelenlétében a ház elé terjesztik, amely március fo- lyamán tárgyalás alá veszi a választójogi tör- vényjavaslatot.

A nemzetgyűlésen a költségvetés keretében foglalkoznak a külügyi tárccával, amelyet Hajós előadó terjesztett be. Ez alkalommal hosszabb beszédet mondott az előadó, melyben kiemelte annak jelentőségét, hogy a nemzetgyűlés első- ízben foglalkozik a független Magyarország külügyi tárcájának költségvetésével. Kijelenti, hogy az alkotó munka Magyarországon csak a bolsevizmus bukása után indult meg, majd részletesen ismerteti a külföldi követségek fel- állítására vonatkozó eddigi munkát.

Utána Scitovszky külügyminiszter emel- dett szövegre és örömmel állapítja meg, hogy a közvélemény érdeklődése egyre nagyobb mér- tékben fokozódik a külpolitikai kérdések iránt.

— Ma világosan lájhat — mondja Scitov- szky — hogy a háborút külpolitikailag ép úgy, mint katonailag elvesztettük. Azok, akik az összeomláshoz magukhoz ragadták a politikai hatalmat, külpolitikai téren nagyokat hibáztak. Magyarországnak tulajdonán Bécsből csináltak külpolitikát és ennek következtében elvesztet- tük önállóságunkat, érzékenységünket a kül-

zsidókérdésben. Mert mai cikkében például elismeri, hogy a „magyar kulturájú zsidóság teljesen egynek érzi magát a nemzeti alapon álló zsidósággal abban a kérdésben, hogy áldo- zatokat kell hoznia a zsidó nemzeti otthon fel- építése végett.” Egy másik helyen elismeri azt is, hogy az antiszemitizmus szintén közös problémája a zsidóságnak. Föltételezzük, hogy a gazdasági, társadalmi és politikai elnyomást ugyanilyen közös zsidó problémának tekinti. Mi hát a különbség a nemzeti és nem nemzeti zsidó kö- zött? Mi a különbség a gyakorlati politika terén? Mert erről van most szó. A Keleti Ujság sze- rint a magyar kulturájú zsidóság azt követeli a nemzeti zsidóktól, hogy tartsák tiszteltben a zsidóság más felfogású tömegeinek azt a meg- győződését, amelynél fogva ezek jelenlegi nyelvi kulturájukhoz ragaszkodni akarnak.

Komolyságunk és felelősségünk tudatában ki kell jelenenünk, hogy ez a megkülönbözte- tés gyakorlati szempontból üres és üzletes frá- zis. Meg kell mondjuk végre, hogy ez a meg- különböztetés tudatos ékverés a zsidóság egyes rétegei között és semmi egyéb célja nincsen, mint a veszélyeztetett vevőkör megmentése. Nincs az a zsidó, legyen az cionista, vagy nem cionista, aki ne ragaszkodna jelenlegi nyelvi kulturájához. Mert mit jelent az, hogy meglévő nyelvi kulturához ragaszkodni. Pusztá fizikai kényszer. Az Uj Kelet például annak ellenére, hogy a zsidó nemzeti gondolatot hirdeti, magyar nyelven jelenik meg, mert ez az egyetlen eszköz, amellyel táborához szólhat. Es mint ilyen, éppen úgy ápolja a meglévő nyelvi kul- turát, mint akár a Keleti Ujság. Senki sem akar meglévő kulturértékeket elpusztítani, mert azzal, hogy mi a zsidó kultura feltámadását hirdetjük, senkitől nem raboljuk el régi kul- turáját. Hol van hát a gyakorlati politika tekintetében különbség a nemzeti és nem nemzeti zsidóság között? A kulturális elnyo- más egyformán sújt valamennyiünket, ami-

kérdések iránt. Hogy milyen kevés belszólása volt a külpolitikába Magyarországnak, misem bizonyítja jobban, mint az, hogy olyan állam- férfi mint Tisza István hiába emelte fel tiltá- kozó szavát a háboru ellen, amely semmi ered- ménnel sem járt, ellenben a legfőbb magyar javak elveszték.

Scitovszky beszédét az egész ház éljenzéssel és tapsal fogadta. A tetszés lecsendesülése után tovább folytatta beszédét.

— Magyarország nemzetközileg eltűnt Ausz- tria cégére alatt. Így történhetett, hogy törté- nelmi időkben, amidőn a forradalmi kormány bünös dilettantizmusa tehetetlenül állt szemben olyan eseményekkel, amelyek döntést hoztak Magyarországot ellen anélkül, hogy számot ad- hattunk volna Magyarország történelmi szere- péről és hivatásáról.

Amikor a magyar békeküldöttség Apponyi- val Neuillybe megkísérelte felvilágosító mun- kájának elvégzését, már késő volt, mert a dön- tés megtörtént. Ezen szomorú tapasztalat fel- ébresztette hazánkban a külügy pontosságát. Arra törekszünk, hogy megfelelő diplomata nemzedéket neveljünk.

— Hogy diplomáciai képviselőink fizetése felülmúlja a hazaiak fizetését, azért van, mert külföldön magyar pénzből több kell, azonkívül lehetővé akarjuk tenni, hogy vagyontalanok is diplomaták lehessenek és ezzel szakítsunk a tradicionális vagyoni cenzussal. Washingtoni követünk fizetése huszonötezer dollár, amiből csak lakbérre 11,000 dollárt kell fordítania.

nek beszédes bizonyossága az, hogy magyar kul- turájú zsidó laptársunk még egyetlen magyar nyelvű zsidó iskolát sem tudott kiharcolni. Ma már az erdélyi zsidóság egyetlen szervezetének programjában sem szerepel a magyar tannyelv követelése, mert ez a követelés itt Romániában politikai lehetetlenség. Az idők folyamán a zsidó iskolaprogram nivellálódott s csupán a nemzeti zsidóságnak maradt meg a törhetetlen elhatározása, hogy küzdeni fog a zsidó iskolá- ban a zsidó kultura jogáért.

Hol hát a nagy különbség zsidók és zsidók között, amely miatt éles választóvonalat kel- lene húzni a cionizmus és belpolitika között. Öszinté és nyílt feleletet erre a „Keleti Ujság”- tól nem várhatunk, mert a „Keleti Ujság” zsidó politikája, amolyan fából vaskarika, vergődés az elvek és üzleti szempontok utvesztő hinár- jában, értelmetlen belekontárkodás egy olyan kisebbség belügyeibe, amelyhez nyíltan oda- szegődni nem mer, de amelynek üzleti hasz- nát mégis le szeretné fölözni. Ez az ide-oda vergődés üzlet és eszme között termelte ki a „Keleti Ujság” magyar-zsidó programját, amely azonban se nem magyar, se nem zsidó, csak egyszerűen üzlet.

Az új zsidóság szakítani akar azzal a tragi- kus dualizmussal, amely az elmúlt évtizedek zsidó életét jellemezte. A mi zsidóságunk egy- sége és osztatlan, MI nem akarunk az egyik helyen zsidók, a másik helyen magyarok, a harmadik helyen esetleg románok lenni. Mi mindenütt zsidók vagyunk és ezért mindenütt emberek. Az a politika, amelyet a Keleti Ujság hirdet, végeredményben az asszimilációnak egy új és burkolt formája. Mert aki ma nem vallja magát itt Romániában minden feltétel nélkül zsidónak, az csak kiutat keres, hogy beolvad- hasson a többségbe. Az erdélyi zsidó asszimilá- ció vezetői nyíltan kijelentették, hogy csak ezt a nemzedéket akarják még megmenteni a ma- gyar kulturának, mert a jövő nemzedék már a

román kulturába fog belemenni. A Keleti Újság érzi, hogy az idő elszáhlott fölötte s most ügyetlen bukásolással utána akar sántikálni az időnek. Ezért a felemás program, amely zsidó politikáját oly kirívóan és bántón jellemzi.

Interjúm Középeurópa legnagyobb selyemcsempészével... Express selyemkereskedelmi akadémia. Ab vagon 600—950

(Arad, február 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A 179—64009 személyonat egyik másodosztályu kocsijának zöldpárnás diványán velem szemben ült tegnap Reisman Achim, Középeurópa legnagyobb selyemcsempésze. Érdekes ember, talán a legérdekesebb azok közül, akik egyáltalán nem érdekesek. Sápadt arcán két oldalt kiálló nyolcszögletes pofacsont éktelenkedik lapátalaku borostás szakált hord háromszögű állán. Fekete szakál mint egy indiai hercegnek vagy egy hipnotizőrnek, aki egyenesen éppen most jön külföldi, mondjuk éppen Bombayi utjáról.

Aradra utazott, innen pedig Budapesten át Berlinbe. Öt nagy kofferje volt teleragasztva vörös, kék, zöld és fehér cédulákkal, amelyek mindegyikén nagy kerek fekete pecsétek voltak, a pályaudvari személypodgyász raktárak és a határvámok bélyegzői.

Megnéztem egy koffert és expressz látleletet vettem fel róla.

Achim Reisman Bucuresti Gara de Nord. Budapest Keleti pályaudvar. Wien Ostbahnhof. Berlin Südbahnhof. Azután még egész csomó állomásnév. Román, magyar, német, németausztriai, csehszlovák és jugoszláv...

Ugy kezdünk beszélgetni, ahogyan akárki más is a 179—64009 személyonat másodosztályon Bucuresti—Berlin Gyulafehérvár—Arad között.

— Hova tetszik utazni?...

— Aradra...

— Én is éppen oda megyek!

— Igen!...

Most már nem várok tőle újabb feleleteket ő ennek dacára megragadja az alkalmat arra, hogy alkalmatlankodhasson nekem, aki tudvaleg többre becsülök egy félórát csendet a Marosparton, mint két órát Párisban a börtönnel szemben. Tehát:

Igen, de mindössze félnapot fogok Aradon tartózkodni, éppen az üzleti ügyeimet bonyolítom le... ön miben utazik?

Nem tudtam hirtelen mit felelni, találmra mondtam valamit.

— Divatáruban.

Igazán nagyon örvendek, szaktársak vagyunk...

— Már megint megragadta az alkalmat. Bemutatkozott.

Reisman Achim... selyemben utazok.

— Örvendek...
— Milyenek az árak most Önöknél?...
— Ja... igen... hogy tudniillik... milyen árak... szóval az árak... igen...
— Két számot mondtam. Vagy az egyiknek, vagy a másiknak találnia kell. Vagy tévedtem. 600—950?

Reisman Achim egészen rendesen nézett rám, úgy, hogy mintha mondjuk azt kérdeztem volna tőle, hogy mikor evett legutoljára töltött káposztát.

— Hogy tetszik érteni kérem?...
Most már igazán nem tudtam, hogy mire mondja azt, hogy hogy tetszik érteni kérem. Eszembe jutott egy kereskedelmi kifejezés, amit otthon láttam egyszer egy levélben céges levélpapíron.

— Ab feladó állomás vagonba rakva.
— Rettenetes árak kérem, szabad a céget.
— Hogyne csak tessék. Nimoly & Comp.
— Ja a régi cég. Önöknek fiokjuk van Florenben?
— Hogyne... hogyne... fiók Florenben... nem is egy... két fiók... sok fiók...

— Szép nagy fiókok...
— Igen szép pulitirozott tág fiókok, sasfiókok és posta fiókok és egyáltalán. Minden.
— 1867-ben alakították a céget?
— Igen természetesen, kiegyezés... Deák Ferenc... Kosuth Lajos, Széchenyi István... szóval 1867-ben.

Közelebb hajolt hozzám és bizalmas üzleti ajánlatokat tett. számlákat és mintákat vett elő. Volt egy ötvenkilós mintakollekciója, Aradig benne voltam a selyem szakmában, meg tudta magyarázni... nekem!! Nekem tudta megmagyarázni. Becsempészte az agytekevnyek közé, megállapítottam róla, hogy egy zseniális, kiváló képességekkel bíró ember. Középeurópa legnagyobb selyemcsempésze és Reisman Achimnak hívják természetesen.

Most már benne vagyok a selyemben nyakig. Brokát, Puplin, Sarneus, Rokoko. Minden selyem, az egész világ selyem. Holnap vagy holnapután hajórakomány selyemhernyót veszek!!

Keleti Sándor

Oroszország a demokrácia útjára lép

A szovjet bírálói és egykori ellenforradalmárok is választhatók

(Berlin, február 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az első lépés a bolsevista Oroszország demokratizálódása felé megtörtént. Ma még nem lehet tudni, hogy az új rendszabályokkal a hatalmon levők csak demonstrálni akarnak, vagy komoly lépés-e azon az úton, amit a szovjet urai eddig hirdettek, de nem gyakoroltak. Nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy a törvényhozásba való választásokban részt vehetnek nemcsak a hétpróbás kommunisták, hanem azok is, akiknek bátorságuk volt a rendszert kritizálni. Hogy a szovjet ebbe belement, ezzel nyilvánvalóvá tette egyfelől az új rendszer szilárdságát, másfelől azt, hogy nem tart többé nagyszabású ellenforradalmi megmozdulástól. E biztosságában a szovjetet megerősítette talán az is, hogy Trotszkij különös megrázkódtatások nélkül lehetett hidegre tenni, továbbá a francia és japán elismertetések révén elért külföldi diplomáciai sikerei.

Az új rend a kommunista párt központi bizottsága részéről indult ki. A bizottság ugyanis az összes alá rendelt szervezetekhez utasításokat küldött a szovjetben való új választások végrehajtására. Ezek az instrukciók első eredményei azoknak a tanácskozásoknak, amelyek a szovjetek kiépítését célozták. A szervezeteket a következőkre figyelmeztették:

1. A párt nélküliek és nők a jövőben bevonatnak a szovjet munkájába. A párt nélküliek okos kritikáját nem szabad akadályként felhasználni arra, hogy ezek felvétessenek a je-

lölő listákba.
2. A kommunista jelöltek csakis a párt alsó rétegeihez tartozhatnak, épügy a vörös hadsereg szovjet-jelöltjei sem származhatnak a tisztii testületből, hanem egyszerű közkatónáknak kell lenniök.

3. A párt nélküliek a választógyűlés alkalmával bejelenthetik jelöltjeiket és nem szabad őket arra kényszeríteni, hogy kizárólag a hivatalos jelölő listára szavazzanak.

4. A kommunista ifjúsági szervezetek nem jogosultak akaratukat erőszakkal és tapintat nélkül ráerőszakolni a választókra. Ezek a szervezetek a szovjeteknek csak segítséget nyújthatnak, azonban magát a szovjetet nem reprezentálhatják.

5. Minden tiltakozást el kell fogadni és méltányolni kell őket.

6. Nem szabad munkásokat, parasztokat és kozákokat csak azért elejteni választói jogosultságuktól, mert valamikor a vörös hadsereg ellen harcoltak.

7. Különös figyelem fordítandó a ház körül dolgozókra, az asszonyokra, a kézimunkásokra és a munkanélküliekre, minthogy ezek a rétegek eddig egyáltalán nem törődtek a választásokkal.

Legközelebb már e határozatok alapján fogják megejteni a választásokat mindazon helyeken, ahol a választói jogosultak legalább harmincöt százaléka nem vett részt a szovjet-választásokon.

Wagner és az antiszemizmus

Irtá: Guttman Miklós

II.

A „Hugenották“ szerzője sokat utazott világi létére, jó emberismerő volt, ki — habár embertársai részéről soha hála nem számított, de viszont Wagneről, ki nagy mértékben örökre lekötöztette volt, ily mérhetlen hálatalanságot nem vélt feltételezhetni. Hiszen midőn Wagner első ízben járt Párisban, akkor Wagnernek csak egy szavába került s Meyerbeerben legott megértő támogatójára lett, ki pénzzel s bölcs tanáccsal őt egyaránt készségesen segítette. Meyerbeer már akkoriban Páris legünnepeltebb zenei „arrivé“-je volt, a muzsika Olympusára győzedelmes beérkezett zenei baccalaureatus, kinek remekműveit az egész művelt kontinensen adták. Wagner Párisban létekor a Meyerbeer által osztályrészeül juttatott támogatás feletti hálaérzetében hosszú episztólákat intézett Meyerbeerhez, melyben magát büszkén vallja a derék Giacomo Mester „legősintébb tanítványának“ s a neki nyújtott pénzbeli ajándékokért valósággal a görnyedtség alázatosan „in ersterbender Demut zeichnet Ihr alleruntertaenigster Verehrer und Schuldner R. Wagner“ fejezi ki Meyerbeernek köszönetét. Itt külön hangsúlyozandó hogy Wagner „Rienzi“-jének drezdai előadását (melynek következményeként Wagner Drezdában első karnagyi állásra tett szert) valamint a „Bolygó hollandi“ berlini előadását is egyenesen Meyerbeer döntő befolyásának, illetve kollégialis pártfogásának köszönhetette.

Különben Wagner a bécsi híres kritikusk: Eduard Hanslicknak — mint ez emlé-

irataiban ezt megemlíti — maga is beismerte, hogy Meyerbeer nélkül Párisban ifju nevével, Planer Minnával, s neufundlandi kutyájával együtt — hármában — éhezhetek volna. De — írja Hanslick — a hálatalan Wagner áradozásaival egy lélegzetben hevesen kifakadt Meyerbeer írásmodora ellen; s a Mester géniuszának szülötjeit „undorító szörnyeknek“ nevezte. Meyerbeer viszont ugyanezen időtájt teljesen irigységmentes lojalitással ismerte el Wagner operáiról, hogy azok mindenütt nagyon tetszenek. Wagner ellenben „Opera és dráma“ című zeneirodalmi tanulmányában Meyerbeerről hamisan és igaztalanul ítélkezik, midőn — többek közt — azt is szemére veti, hogy alkotásaiban nem egy bizonyos határozott irányt követ, hanem azokban csupán elődeitől ellesett lecsépelet frázisokat, témákat szólatalt meg. Ezzel ellentétben Meyerbeer korának kritikusi egybehangzóan megegyeznek abban, hogy Giacomo Mester műveinek maradandó sikereit s a közönségre mindenkor — elejétől fogva — gyakorolt lenyűgöző behatását éppen feltétlen eredetiségének köszönhetette. Hiszen Meyerbeer nemcsak Halévy, Donizetti, Gounod, Thomas, Massenet, Verdire volt erős behatással, hanem — tagadhatatlanul — magára Wagnerre is, kinek „Rienzi“je ugyancsak leplezetlenül tükrözi vissza Meyerbeer stílusának visszfényét, sőt határozottan mondhatni, hogy a „Tannhauser“ se íródott volna meg Meyerbeer létezése nélkül.

Mindezek dacára Wagner — elég vakmerően — nem restelte dühösen gyűlölködő röpiratában Meyerbeer sajátos zenei zsenialitását abszolút semmisnek minősíteni. Hogy ezen kijelentés mögött tisztán a sötét gyűlölet tüzkévi

csapnak ki, felesleges persze mondanunk. De véleményében nem éppen rendithetlen állhatatosságu Wagner tollából létezik egy, 1842-ből származó, nyomtatásra kész, Meyerbeer személyével foglalkozó, dythrambikus áradozásokkal teli zenei méltatás, melyben Wagner Meyerbeer hamisíthatlan német voltát helyezi dicsőítőleg előtérbe, őt a német zenei géniusz egyik leg-hatalmasabb reprezentánsának nevezte, ki irányában s külső vonásaiban — így írja Wagner, — Haendel, Gluck és Mozarta emlékeztet. Nem kevesebb, mint 300 tömött sorban ecsetelte ezt Wagner. Wagner hiveinek Meyerbeer iránti olthatatlan ellenszenvé annyira elfajult, hogy egy ifju, felette talentumos operai tenoristát fogadalommal arra készítették, hogy újdonsült színházi szerződésébe belefoglaltatták azon határozott kikötést, mely leszögezi, hogy az illető énekes szerződési idejének egész tartama alatt semmiféle Meyerbeer-dalumban történő közreműködésre soha nem kötelezhető. Jellemző Wagnernek Heinével szemben tanúsított viselkedése. A lyrikus költőkirály Wagner részére francia fordítja a „Két gránátos“ című költeményét, melyet elsőként — nem mint sokan tévesen hiszik — Schumann, hanem Wagner zenésített meg, aminthogy nem Schumann eszméje, hanem eredetileg Wagneré volt a „Marseillaise“ forradalmi dal témájának e dalba foglalt beleszövése is. Ugyancsak Heinétől kapta Wagner az iniciatívát, illetve a „Bolygó Hollandi“ szövegének eszméjét is. Mindezek figyelembevételé hiáján, pókghendiségben határt nem ismerve, Heinét háta mögött „közönséges zsidó korcsmai daloknak“ („ein ganz gemeiner jüdischer Baenkelsaenger“) becsüli.

betiltotta Morális ki

(Satu-Ma tudósítójától) mult hét sz Ferenc legu premier, n is, teljes sik sából követ hogy az Úv

Azokban megjelent a rancsnokság direktorral, darab tovább povici ezre tiltást azzal egyes részlet két és így a lessége. A k egyik tisztje saját szatnár rozatot ne p

Popovici óriási feltün inkább, miv slovenszkói délyi színhá került szinn visszatérését cipő igényes mindenféle n és így betiltá okot találni.

nevezett „feh általában nincse dik még a tö pikantérikus hogy a közön tiltásnak telje

A követke vált ez a kü figurája, egy mester egyebe a darabban a ügyefogyott, ges bohócfigu mári térparan Popovici névti tiszteletnek ö letlenségnek v azt, hogy a b adás előtt ne

Igy fest Mester jellem Beethoven ne dolkodói szelle ketten szabad kor is milder nek buzgó tag

Napjainkn ós-zsenialitását fajvédő, zsidó Pfitzner szemé saival tüntet zepes-modern zsidó Otto Eri tetlen dühéber mozgalom élér s nyilván meg disszóségét teté midőn a zsidó hasonlíthatatlan elhunyt Mahle ten-nyomon m

Minden iga nak, igazi emb lennie, mint H Anatole Franc kik kezükben lágra kápráza bensőleg kötele legtisztább hur Örök igazságké ler Frigyes „T vak: „A költő kedettebb örte steht auf einer Zinne der „Parte művészetek nag a drámai zenep

Szalmáron betiltották az Üvegipó előadását

Morális kifogások a legújabb Molnár-darab ellen. Mi a betiltás oka?

(*Satu-Mare-Szalmár*, február 6. *Az Uj Kelet tudósítójától*.) Kovács Imre szalmári színtársulata múlt hét szerdáján hozta színre először Molnár Ferenc legújabb színművét, az Üvegipót. A premier, miként a többi erdélyi városokban is, teljes sikerrel járt és a bemutató fogadtatásából következően, valószínűnek tetszett az, hogy az Üvegipó a szezon slágere lesz.

Azonban a második előadást megelőzőleg megjelent a színház igazgatóságánál a térparancsnokság egy küldötte, aki közölte Kovács direktorral, hogy a térparancsnokság a Molnár-darab további előadásait nem engedélyezi. Popovici ezredes, a helyőrség parancsnoka a tiltást azzal indokolta meg, hogy a színmű egyes részletei sértik a közönség morális érzékét és így a betiltás a hatóság kényszerű kötelessége. A következő napon a térparancsnokság egyik tisztje bizalmasan utasította a kolozsvári sajtó szalmári tudósítóját, hogy a betiltó határozatot ne publikálja.

Popovici ezredes rendelete természetesen éri a feltűnést keltező Szalmáron, annál is inkább, mivel az Üvegipó a magyarországi és szlovénországi színpadokon kívül az összes erdélyi színházakban is sorozatos előadásokban került színre és sehol sem váltott ki erkölcsi visszatetszést. Színpadi szempontokból az Üvegipó igényes darab ugyan, de viszont nélkülöz mindenféle morális, vagy szociális tendenciát és így betiltásra semmiképpen sem lehet benne okot találni. Ismeretes, hogy az Üvegipó ugynevezett „fehértiszta” darab, melyben egyáltalán nincsenek frívól részletek és szükölködik még a többi Molnár-darabban szokványos pikantérius aláfestésekben is. Nyilvánvaló volt, hogy a közönség morális érzékére hivatkozó betiltásnak teljesen speciális oka van.

A következő napon aztán köztudomásúvá vált ez a különleges ok: az Üvegipó egyik figurája, egy házmester. Ez a szerencsétlen házmester egyebekben jelentéktelen mellékszereplő, a darabban a szélső humort képviseli, egy ügyefogyott, csetlő-botló, hebehurgya, nevetséges bohócfigura, aki, szerencsétlenségre, a szalmári térparancsnokkal egyformán, szintén a Popovici névre hallgat. Az ezredes, aki közönségtelennek örvendő, komoly és idős ur, tisztelendőségnek vette a színházigazgatóság részéről azt, hogy a bohóckodó Popovici nevét az előadás előtt nem változtatta meg.

Igy fest a későbbi halhatatlan bayreuthi Mester jellemének hű portréja... Mozart és Beethoven nem csináltak titkot szabadgondolkodói szellemükből, liberális elveikből, mindketten szabadkőművesek voltak, ezen már akkor is mindenfelől üldözött, lebecsmérelt rendnek bugzó tagjai.

Napjainknak is megvan sajnos — Wagner ös-zsenialitását távolról sem megközelítő — fajvédő, zsidóellenes uszítója, a német Hans Pfitzner személyében, ki szüntelen faji izgatásával tüntet a német zenei sajtóban. Ez a közepes-modern komponista irigyelvén a bécsi zsidó Otto Erich Korngold világsikereit, tehetetlen dühében a németországi kampókereszt-mozgalom élére állt, annak zászlaját lobogtatja, s nyilván meg van arról győződve, hogy saját díszöségét tetézi s a maga népszerűségét emeli, midőn a zsidósármazásu — de nálánál összehasonlíthatatlanul tehetségesebb — Mester, az elhunyt Mahler Gusztáv emlékét próbálja lépésnyomon megbolygatni.

Minden igazi művésznek szabadgondolkodónak, igazi emberszeretet hirdetőjének kellene lennie, mint Romain Rolland, Emile Zola és Anatole France. A világkultúra ezen terjesztői, kik kezükben tartják a tudásnak egy egész világra káprázatos fényontó szövétnékét, azok bensőleg kötelezve vannak a lélekből fakadó legtisztább humanizmus öntudatos művelésére. Örök igazságként hangzanak az idealista Schiller Frigyes „Tell Vilmos”-ából citált ezen szavak: „A költő a pártok szírtfokánál még emelkedettebb órtoronyban áll, („Der Dichter steht auf einer höheren Warte, als auf die Zinne der Parteei“.) S ez vonatkozik az összes művészetek nagy képviselőire kivétel nélkül, — a drámai zenepoétákra is!

Lehet, hogy a térparancsnok érzékenysége nek megvannak a sajátos etikai alapjai, de viszont kétségtelen az, hogy egy világhírű írónak színművét különösebb erkölcsi, vagy politikai okok nélkül, csupán a kedvezőtlen nominatura miatt nem lehet betiltani. Ha a szín-

műíróknak alakjaiknak elnevezésénél tekintettel kellene lenni az összes törvényhatósági joggal felruházott városok katonai és polgári vezetőembereire, akkor modern légtörő darabokat legfeljebb szanszkrit, vagy ógörög nevű szereplőkkel lehetne eljátszani. (m. i.)

Amerika új orientációja a külügyekben

Az első lépés megtörtént a német-amerikai szerződéssel

(Washington, január 22. *Az Uj Kelet tudósítójától*.) Amerika külpolitikájában új orientációt várnak. Coolidge elnök, akit március 4-én fognak hivatalosan az Egyesült-Államok elnökévé proklamálni, az eddigi jelek szerint bizonyos tekintetben ki fogja emelni az Egyesült-Államokat izoláltságából és a többi államokhoz erősebb kapcsolatokat fog létrehozni.

Az Egyesült-Államok a jövőben aktivitásukat a külföldön ki fogják mélyíteni. Erre vall Hughes államtitkárnak március 4-én való végleges visszalépése. Ő volt ugyanis az, aki az izoláltságot hirdette. Kellog hivatalbalépése viszont Borah szenátor szerint azt jelenti, hogy Amerika nyíltan is részt fog venni az internacionális politikában. Hogy Amerika belép-e a népszövetségbe, egyelőre nem valószínű, azonban az új kurzus logikusan is a népszövetséghez való közeledést jelenti.

Komolyabb külpolitikai eredményt Coolidge

már is fel tud mutatni és pedig a német-amerikai kereskedelmi szerződés megkötésével. A szenátus külügyi bizottsága ugyanis egyhangúlag elfogadta a német-amerikai kereskedelmi szerződést azzal a korlátozással, hogy a vitás pontok (amelyeknek tárgya az amerikai hajózás különleges eljárására vonatkozik) revízió alá vétessenek. A revízió olyan irányú, hogy a hajóstársaságok szerződése csak egy évre szól. Egy év eltelté után kilencvennapos felmondással a hajóstársaságok közötti megállapodás felmondható. A szerződésnek további része tíz évi érvényvel van megállapítva, az egyes pontokban egyéves felmondással.

A szenátus egyelőre még nem ratifikálta a megállapodást, azonban a jelek szerint nagyobb akadály nem igen fog felmerülni. Kétségtelen, hogy az elnöknek nagy érdemei vannak a szerződés létrehozása körül és bizonyos, hogy ez nem az első lépés a nemzetközi béke irányában.

Konfliktus tört ki Jugoszlávia és Csehország között?

Belgrád, február 6. A „Braz” című lap, Davidovics volt miniszterelnök organuma, azt a hírt közli, hogy Jugoszlávia és Csehszlovákia között ellentétek támadtak, amelyek veszélyeztetik a két állam barátsági viszonyát. A lap szerint ezért lehetséges, hogy a kisantantnak márciusra tervezett bukaresti konferenciáját el fogják halasztani.

Staikovicsot, Jugoszlávia párisi követét sürgősen hazahívták. Politikai körök szerint Staikovics, aki a király bizalmi embere, megbízást fog kapni kormányalakításra abban az esetben, ha a választások nem szereznek abszolút többséget Pasicéknak. Staikovics ez esetben koncentrációs kormányt fog alakítani, amelynek feladata lesz helyreállítani a pártok közötti normális viszonyt és az ország politikai konszolidációját.

A bukaresti orvostanhallgatók akciója az anatómia professzora ellen

Reiner professzor tudományos működésének megvizsgálását követelik. Hogyan lesz a hullá ügyből tudományos incidens. Az egyetemi tanács katonai őrizet alatt tartott ülést

(Bucuresti-Bukarest, febr. 6. *Az Uj Kelet tudósítójától*.) A közoktatásügyi és közegészségügyi miniszterek tudvalevőleg rendeleteleg szabályozták a diákmozgalmak egyik ürügyül szolgáló ugynevezett hullá ügyet. Ugylátszik azonban, hogy a miniszteri rendeletek nem érték el a kívánt célt és a felizgatott kedélyeket ez az intézkedés sem tudta lecsillapítani. A bukaresti egyetem orvosi fakultásának hallgatói a hullá ügyet továbbra is agitációs eszközként használják fel, ezuttal azonban

a mozgalom éle az anatómia katedra tanára, Reiner professzor ellen irányul,

akit a diákság egyrésze azzal vádol, hogy a hullarendeletet nem tartja be és segédkezett nyújtott egy zsidó hullának a boncteremből való kicsempészésére.

Az orvosi kar hallgatói tegnap délután három órakor gyűlésre ültek össze, amelynek elnökévé egyhangúlag I. Simionescu orvostanhallgatót választották meg.

Simionescu hosszú beszédet tartott, amelyben Reiner professzornak (aki tudvalevőleg német származású) nemzetellenes magatartását bírálta. Elmondotta, hogy a német okkupáció idején Reiner professzor német nyelven tartott előadást a német diákoknak.

Majd rátért annak az ismertetésére, hogy Reiner professzor tudományos működése negatív, mert

évtizedes tanári működése alatt egyetlen egy értékes dolgozata sem jelent meg.

Ezután a különös megállapítás után — hiszen az általános gyakorlatban egészen szokatlan, hogy a diákok tanárai tudományos működését vegyék kritikai bonckés alá — rátért annak a bizonyítására, hogy Reiner professzor többször igen súlyosan megsértette a diákság érzelmeit és valóságosan az agent provokatör szerepét játsza az egyetemen.

Az elnök beszéde után Fulga orvostanhall-

gató az alábbi négy pontból álló határozati javaslatot terjesztette be:

1. Indítsanak haladéktalanul vizsgálatot Reiner tudományos pedagógiai és a háboru alatt kifejtett nemzetellenes működésének megvizsgálására.

2. Foganatosítsanak szankciókat Reiner professzor ellen az orvostanhallgatók elleni sértésekért.

3. A diákság mindaddig nem vesz részt Reiner professzor előadásain, míg a kért vizsgálatot le nem folytatják.

4. A csernovitzi és jasi diákság szolidaritását jelentette be a bukaresti orvostanhallgatók akciójával szemben.

A határozati javaslat elfogadása után a csernovitzi diákság nevében T. Popescu, a jasi diákság nevében pedig Julian Sárbu olvasták fel megbízóik szolidaritási jegyzőkönyvét.

A gyűlés után a résztvevők egy része Reiner professzor ajtaja felé tódult, aki

abban a hitben, hogy megakarják támadni, revolverével a levegőbe lött.

A lövés zajára a diákok tüntetni kezdtek Reiner professzor ellen, mire a rendőrség és katonaság kiűritette a termet.

Az egyetemi tanács tegnap katonai őrizet alatt tartott ülést,

mert Reiner egyetemi tanár csak olyan feltétellel jelent meg az ülésen, ha személyi biztonságát garantálják.

A tanács elhatározta, hogy a legszigorubb büntetéseket alkalmazza a rendzavaró diákok ellen és mindazokat, akik Reiner professzor ellen vizsgálatot kértek, egyetemi bíróság elé állítja.

A „Dimineata” beszélgetést folytatott Reiner professzorral, aki kijelentette, hogy a diákság vádjai nevetségesek.

* Orvosi hír. Dr. Hirsch Gyula volt wieni klinikai orvos rendeléseit Dejen Str. Marasesti 2. alatt megkezdte.

Kuszkó István történelmet ír

A mérleghitelesítő intézet csak úgy, mint az állami söhivatal, mindig is valami komikus fogalom volt és ha valakin valami reparálhatatlan sérelem esett, a gaminhumor sohasem mulasztotta el, hogy az illetőt a mértékitelesítő intézetbe, esetleg a szemmértékitelesítő hivatalhoz küldje jogorvoslásért. Igen ám, de mi történjen akkor, ha a sérelem éppen a mértékitelesítő intézet atmoszférájából éri az embert? Hová forduljon az ember jogorvoslásért? A véletlen éppen a magyarországi zsidókat állította e súlyos kérdés elé. A magyarországi zsidóság már sok keserű órát élt keresztül, de a híres sémita leleményesség és zsidó szívósság eddig még mindig megtaglalta a bajokból kivezető utat. De jaj, ha éppen a mérleghitelesítőből éri ádáz támadás szegény magyarországi zsidókat. Mert néha ez is megtörténhetik. A békés mértékitelesítő hivatal fölcsap ádáz keresztlovagga, bősziült oroszlaniszivü Richárdok és történelmtudósok nőnek ki belőle egy személyben, akik le és meggyőzhetetlen bajnokai a nemzetfentartó igazságoknak, oroszlanok és tudósok egy személyben: bátrak, mint egy történelmtudós és okosak, mint az oroszlan.

Kuszkó Istvánnak hívják a legujabb oroszlant, aki Budapesten meglöbögötte a tudomány fákláját szegény, sötétben bujkáló destruktív fejünk fölött. Eredetileg a kolozsvári mérleghitelesítő intézet tisztviselője volt a derek Kuszkó István — és mint ilyen békésen ült kuszkójában, akarom mondani a mértékitelesítő intézet egyik hivatali szobájában, mindaddig, amíg ki nem vénült belőle. De Kuszkó bácsi hiába volt a világ legbékésebb természetű hivatalának tisztviselője hosszú éveken keresztül, — Kuszkó bácsi békésnek látszó kebelében mindig is bősziült oroszlanlélek lakozott, és egészen bizonyos, hogy öröla írta a halhatatlan költő azt a nevezetes alkaiori verssort, hogy aszongya: nem szül gyáva nyulat Nubia párduca. Kuszkó bácsi öregségére felkerült Budapestre, ahol a „Nép“ című újságban cikket írt a zsidókról. Elképzelhető, hogy a cikk milyen barátságos, megértő hangon volt írva, ha még a budapesti királyi ügyészség is a zsidó hitfelekezet elleni gyűlöletre izgatás büntetést látta fenforogni és a tudós oroszlan ellen megindította az eljárást. Mert nem szabad megfeledezni arról, hogy Kuszkó bácsi a tudomány érveivel támogatta alá a maga véleményét a zsidóságról és a kiaggult mértékitelesítő oroszlan a nagyobb hitelesség kedvéért történettudóssá csapott föl.

Csalhatatlanul bebizonyította, hogy a tatárjárásnak, a mohácsi vésznek, az ecsedi lápnak és tavaszi üszögnek kizáróan a zsidók az okai, ők hívták be Batu khán seregét az országba, ők destruáltak II. Lajost, ők idézték föl a negyedik saskajarást, — a világháborúról már nem is beszélve, — ő, ha a magyarság nem vigyáz, akkor addig fognak destruálni, amíg a meghagyott 14 vármegyéből is csak négy fog megmaradni.

A királyi ügyész vádat emelt és a magyarországi zsidóság föllelegzett. Hát mégis van igazság a földön. A büntetőtörvényssék tegnapelőtt tárgyalta az esetet. A tárgyalás rövid, de érdekes volt.

Töreky tanácselnök ezt a súlyos kérdést intézte a vádlotthoz:

— Ön nemde a magyarságot akarta megvédeni a cikkében?

Mire Kuszkó István:

— Igen. És kérem a bizonyítás elrendelését. A törvényssék rövid tanácskozás után helyt adott a kérésnek és elrendelte a bizonyítás kiegészítését. Hogy mit kíván a magyar királyi törvényssék bizonyítani? A vádiratból világos. Azt, hogy valóban a zsidók okozták a mohácsi vészt és hogy ugyancsak ők hozták a tatárokat Magyarország nyakára. A magyar királyi bíróság nem tudja egészen bizonyosan hogy igaz-e ez, vagy se, tehát elrendeli a bizonyítást és addig a főtárgyalást elnapolták.

Igen bizony, így van az, ha az embernek a mértékitelesítő hivattal gyűlik meg a baja. Szegény zsidók, ha eddig baj érte őket, a pestigamin humor mindig a mértékitelesítőhöz küldte őket. De mit csináljanak, ha éppen a mértékitelesítő hivattal gyűlik meg a bajuk. A gaminhumornak erre is van felelete: föllebezzenek a királyi söhivatalhoz. A pesti zsidók helyett az egyszer a királyi ügyész tette meg ezt. Bünvádi feljelentést tett Kuszkó István ellen, felekezet elleni: zgatás címén a — magyar királyi törvényssékhez.

* **Biztosítsuk** életünket és vagyónunkat a Franco-Romana Ált. Biztosító Rt.-nál. Képviselőt az ország minden helységében.

Véres szerelmi dráma a mozgó liftben

A budapesti Ritz-szálló liftkezelője szívenszurta a szálló egyik szobalányát

(Budapest, február 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Ritz-szálló halljában hétfőn éjjel kétségbeesett sikoltás hallatszott a magasból a fölfelé haladó liftből. A személyzet rémült sietséggel vette üldözöbe a felszálló liftet s a harmadik emeleten sikerült is a mozgasban lévő liftet megállítani. Ahogy a lift ajtaját fölnyitották, abban a pillanatban vérző mellrel, ájtultan bukott ki a liftből Ádám Bözsi, a Ritz-szálló egyik szobalánya.

— Szent Isten, megölnek! — csak ennyit tudott szólni és eszméletlenül elterült a folyosón.

Ugyanekkor dult arecal, kezében hatalmas, vérespengéjű kést villogtatva, kirohant a liftből Király Mátvás, a szálló tizenkilencéves liftkezelője s a kést belevágta balkeze csuklójába. Az ütőereket akarta átvágni. A fiut gyorsan lefogták, majd hívták a mentőket és értesítették a rendőrséget. Ádám Bözsit életveszélyes sebével a Rókus-kórházba szállították, kihallgatni azonban nem lehetett. A dühöngő fiu könnyebb sebet a mentők kötözték be.

Király Mátvás egy évvel ezelőtt került a Ritz-Dunapalota szolgálatába, mint liftkezelő. A fiu csakhamar beleszeretett a szálló egyik szobalányába, a huszonegy éves Ádám Bözsibe, aki eleinte szívesen tréfálkozott vele. A liftkezelő, ahányszor csak Ádám Bözsi emeletére érkezett, mindig odaszaladt a leányhoz, aki a végén már unta a dolgot és figyelmeztette a fiut, hogy ne oláldokdjék mindig körülötte. Végül is a leány elutasította a szerelmes lifttest. Egy héttel ezelőtt Király Mátvás bánatában inni kezdett s egy este szinte öntudatlan állapotban

tért haza, dühöngött és kiabált.

— Hozzánk ide szerelmemet, mert különben végzek magammal!

Ekkor a szálló igazgatósa orvost hivatott, aki megvizsgálta Király Mátvást és konstata, hogy súlyos idegbajban szenved. Szolgálatát azonban tovább végezhetette a liftnél, de csak most derült ki, hogy már ettől kezdve állandóan élesre fent kést hordott magával, úgy járt egy hete föl és alá a lifttel és leste, hogy mikor száll be hozzá reménytelen szerelme, Ádám Bözsi. Hétfőn délután Király lement a szálló söntésébe, ott több pohár sört ivott és kilenc óra felé újból odaállt a lifthez. A véletlen úgy hozta, hogy Ádám Bözsi éppen ekkor szaladt le az emeletről két deci borért a söntésbe és visszajövet liften akart fölmenni. Így ketten egyedül szálltak be a liftbe. A következő percben, amint a lift fölemelkedett a magasba, megtörtént a véres tragédia. Az orvos szerint a hosszú kést rendkívül mélyen döfte a leány mellébe az őrzöngő szerelmes s a sebesült állapota életveszélyes.

A rendőrségen Király Mátvás előadta, hogy a lány, akibe halálosan beleszeretett, őt gunyolta és ő betege lett ennek a szenvedésnek. Már az orvos is megállapította egy izben, hogy idegbeteg. A mérnylet előtt ivott is és az is elkiserítette, hogy özvegy anyja az ő tudta nélkül férjhez ment s ezt éppen ma halotta meg. Amikor a leány beszállt hozzá a liftbe, elvesztette eszméletét, csak azt tudja, hogy szembefordult a leánnyal, de hogy aztán mi történt, arról semmit sem tud.

Az orosz lélek és a bolsevizmus

Irta Th. G. Masaryk, a csehszlovák köztársaság elnöke

Masaryk elnök folytatja háborus memoárjait. Legutóbbi közlésében rátér az orosz psziche ismertetésére és ezzel kapcsolatosan rámutat a bolsevizmus egészen különálló karakterére.

Az orosz politika az európaiak számára ugyanaz volt, ami maga a rejtélyes orosz lélek: megoldhatatlannak látszó talány. Az orosz írók sajátossága, műveik különállása lelkünkbe vonult, magukkal ragadtak e művek alakjai, lélegzetünket visszafogták követték a „Kreutzer-szonáta“ hallucinációit, megcsodáltuk az „Apák és fiaik“-ban az orosz hősök sajátos lelkületét. Némán állottunk „Saninnal“ szemben és fekete rémület szállott belénk „Raskolnikov“ olvasása közben. A nagy ismeretlen ragadott meg bennünket, az igazság, világosság és szabadság után való epedés. Többet sejtettünk, mint tudtunk. Éreztük, hogy ez elnyomott nép lelkében titokzatos erők működnek, amelyek széjjel fogják tépni egy brutális klikk hazugságból álló szövénységét. Az elnyomottság teremtette lelkület idézte fel bennünk a bolsevizmust, amely formára és tartalomra nézve teljesen idegen az orosz néplélektől, éppen oly idegen, mint a cárizmus és az autokrácia, amelynek utolsó formái Rasputin uralmában jelentkeztek és innen minden átmenet nélkül bolsevizmussá fajultak el.

A legnagyobb orosz írók megmutatják nekünk a bizonytalan és beteges orosz lelkületet, amely valójában ösztönszerűen az igazság felé törekszik. Tolsztoj az egész orosz nép kívánságát fejezi ki, amidőn a nép sajátosságát az igazságkeresésben látja. A cárizmus azonban nem volt az igazság politikai képe és ha a háboru ezt a hazugságot leleplezte, akkor nem tett egyebet, mint előtte Puskin, Gogol, Lermontow, Goncsarov, Turgenyev, Dosztojevcszky, Tolsztoj és Gorkij. A mai oroszok Dosztojevcszkit a forradalom prófétájának nevezik. A háboru csak alkalom volt, amely lehetővé tette e nagy hazugság leleplezését és amint Kirgevszki mondotta: Oroszországnak el kellett buknia e hazugság miatt. A cárizmus Oroszországot látszólag civilizálhatta, vagyis a közigazgatás és a tiszték az európai kultúra eredményei szerint dolgozhattak, azonban a muzsik és a katona — mert ez jelentette Oroszországot — nem éltek a cári civilizációban és ezért a háboru alatt nem is védelmezték meg Oroszországot, amely tehetetlensége következtében és benső gazdaság hiányában összeomlott.

A bolsevizmus alapján véve törvényes öröksége a demorizált cárizmusnak és menta-

litásnak, amely előbb, vagy utóbb a diktatura megszűnéséhez fog vezetni. Ami a kommunizmus alapelveit illeti, én ezeket nem tartom szocialis ideálnak. Legkevésbé akkor, ha a kommunizmus alatt az abszolút gazdasági és társadalmi egyenlőséget kell érteni. A kommunizmus centrális természetű és a kommunista centralizmus nagyon törékeny valami. Elvont produktum, amely létrejöttét egy tézis dedukciójának köszönheti és csak erőszakkal gyakorolható. A bolsevizmus az egyesnek abszolút diktaturája, az egyes és néhány segítőtársáé. A csalhatatlanság és inkvizíció uralma és éppen ezért semmi közössége nincs a tudománnyal és a tudományos filozófiával.

Sem a tudomány, sem a demokrácia el nem képzelhető szabadság nélkül. Amit Lenin és hívei megvalósítottak, az nem maga a kommunizmus, hanem csak torzképe a kommunizmusnak. Rendszere: egy primitív agrárkapitalizmus, egy primitív szocializmus, egy primitív állam ellenőrzése mellett. Mindezt anarchikus egységek hozták létre, amelyben azonban a cári centrális tendencia, ha primitív formában is, befoglaltatik. A kultúra hiánya, ez a sajátos primitívizmus egészen brutális módon nyilatkozik meg abban az ugynevezett modern művészetben, amit a bolsevizmus adoptált. Az oroszok, tehát a bolsevikiek is, a cárizmus gyermekei. Evszázadokon át formálódtak ilyenekké. A cárt megsemmisítették, azonban a cárizmust nem tudták elpusztítani. Az orosz bolsevizmus nem azonos a kommunizmussal, többé-kevésbé inkább államkapitalizmus. Lenin logikus eredménye volt az orosz logikátlan-ságnak.

— **Négy évre ítéltek egy késelőt.** Nagyváradról jelentik: A nagyváradi Tábla tanácsa ma foglalkozott Nas György érseléndi gazdálkodó ügyével, aki tavaly az érmihályfalvai vásáron leszurta régi haragosát, Miklós György földmivest. A bíróság Nas Györgyöt annak idején négyévi börtönrre ítélte, amely ítéletet a tegnapi napon a Tábla is helybenhagyta.

— **A zsidó nőegylet teadélutánja.** A cluji izraelita jótékony nőegylet folyó hó nyolcadikán, vasárnap este 8 órai kezdettel teaestélyt rendez a Newyork-szálloda földszinti termében. Az egylet vezetősége pontos megjelenést kér.

* **Sport im Bild,** a legszebb képes folyóirat. Száma 40 lej. Die Woche, tartalmas, érdekes 25 lej (Uj regény „Atlantis“ február 7-én kezdődött). Rendelje meg Lepagétól Cluj. Könyvjegyzék ingyen!

Az Uj Kelet szerkesztő Felelős sz. Az Uj Kelet meg Előfizetés 240

Pales adatok sz. től kezdő

SZOMBAT
5685 SÖ
Szidra: B
1925 febr

tina földj
Palesztin
100.000
még nem
tinában k
mult deca
háboru ö
lakosság
erősen es
ez a 15
zódás a l
vizsnyok
állitjuk a
tikai és e
viszonyok
15 év lef
nyoleszáz

— Ar
jelentik:
„Bihorul“
közö szer
a villamos
városnak.
a belügy
megkezdil

— Ki
tartozás
hogy a na
keresetet i
litott áruk
vetelés biz
el a közkö
kórház tul
ügyben a
ségiügyi m
ház adóssa
minisztériu
Biharmegy
egységsgü
lezöket.

— A
lefolylat
beszámolt
Fogarasi
jelentették
szökése ut
nek siker
tenni és
utóbbi leta
ismert be,
nevezni é
latra volt
állapithass
kérte az
kísérletben
Fogarasi
öt betörés
akitől a z
a vizsgálo
detektiv a
sultak kilé
mazó kárt
vanezer le

* Ért
Glancz Sz
42 szám a
szalont n
utányosabl

Tava

6 liftben nyik szobalányát

lt.
emet, mert különben

ga orvost hivatott, aki
és konstata, hogy
szolgálatát azonban to-
csak most derült ki,
adóan élesre fent kést
egy hete föl és alá a
száll be hozzá remény-
Hétfőn délután Király
több pohár sört ivott
lt a lifthez. A véletlen
si éppen ekkor szaladt
t a sőtésbe és vissza-
Igy ketten egyedül
kező percben, amint a
ba, megtörtént a véres
hosszu kést rendkívül
e az őrzőngő szerelmes
élyes.

tyás előadta, hogy a
retett, őt gunyolta és
edésnek. Már az orvos
hogy idegbeteg. A me-
is elkésztette, hogy
kül férjhez ment s ezt
dikor a leány beszállt
eszméletét, csak azt
leánnyal, de hogy
mit sem tud.

vizmus

ke
gy utóbb a diktatura
i. Ami a kommuniz-
ezeket nem tartom
kevésbé akkor, ha a
abszolút gazdasági és
ell érteni. A kommu-
zetű és a kommunista
ékeny valami. Elvont
ttét egy t-ízis deduk-
ak erőszakkal gyako-
az egyesnek abszolút
néhány segítőtársát.
izáció uralma és éppen
nincs a tudományal-
val.

a demokrácia el nem
élik. Amit Lenin és
nem maga a kommu-
tépe a kommunizmus-
itív agrárkapitalizmus,
s, egy primitív állam
lezt anarchikus egy-
tyben azonban a cari
primitív formában is,
hiánya, ez a sajátos
utális módon nyilat-
nevezett modern mű-
evizmus adoptált. Az
kiek is, a carizmus
on át formálódtak
misítették, azonban a
elpusztítani. Az orosz
s a kommunizmussal,
amkapitalizmus. Lenin
az orosz logikátlan-

egy kérelmet. Nagy-
aradi Tábla tanácsa ma
szelendi gazdálkodó ügyé-
yfalvai vásáron leszurta
egy földművest. A bíróság
négyévi börtönrre ítélte,
pon a Tábla is helyben-

et teadélutánja. A
gyelet folyó hó nyolca-
rai kezdettel teaestélyt
a földszinti termében
s megjelenést kér.
egszobb képes folyóirat.
artalmas, érdekes 25 lej
ruár 7-én kezdődött.
aj. Könyvjegyzék ingyen!

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemese erdélyi és bánági zsidó-
ság napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás
megjelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre
240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei.

A mai naptár

Palesztina zsidó lakossága a statisztikai
adatok szerint az elmúlt évszázad 50-es éveitől
kezdődően minden tizenöt év után megdup-
lázódik. Erdemes az erre-
vonatkozó számadatokat pon-
tosan ismerni. 1852-ben Pa-
lesztinában összesen és kerek-
számban 6500 zsidó lélek
volt. Tizenöt évvel később,
1867-ben a zsidó lakosság
lélekszáma már elérte a
12-13.000 számot. Ujabb 15
év elmúltával, 1882-ben, 25
ezer zsidó lélek lakta Palesz-
tina földjét. 1897-ben kerek 50.000 zsidó volt
Palesztinában és az 1912. évi statisztika már
100.000 zsidó lakosról számol be, 1912-től
még nem mulott el 15 év se, és ma Palesz-
tinában kb. 250.000 zsidó lakik. Pedig az el-
mult decenniumba bele kell számítani a világ-
háború öt esztendejét, amely idő alatt a zsidó
lakosság száma Palesztinában természetesen
erősen csökkent. És ha nem felejtjük el, hogy
ez a 15 esztendőn belüli szabályos megduplá-
zódás a legsúlyosabb gazdasági és politikai
viszonyok között történt, viszont ezzel szembe-
állítjuk a mai épülő Zsidóország kedvező poli-
tikai és ezer lehetőséggel kecsesítő gazdasági
viszonyait, akkor bizonyosra vehetjük, hogy
15 év leforgása után Palesztinának legalább
nyolcszáz ezer zsidó lakosa lesz.

— Arad város villamost kap. Aradról
jelentik: Arad város tanácsa ma írta alá a
„Bihorul“ társasággal a városi villamosra vonat-
kozó szerződést. A megkötött szerződés szerint
a villamos harmincemilliójába fog kerülni a
városnak. A szerződést és a terveket felküldték
a belügyminiszterhez, akinek hozzájárulása után
megkezdik a villamos-munkálatokat.

— Kiegyenlítik a nagyváradi közkórház
tartozásait. Nagyváradról jelentik: Ismeretes,
hogy a nagyváradi közkórház ellen néhány hitelező
keresetet indított, mert a közkórház a részére szá-
llított áruk ellenértékét nem egyenlítette ki. A kö-
vetelés biztosítására a bíróság végrehajtást rendelt
el a közkórház ellen, melynek alapján lefoglalták a
kórház tulajdonát képező két autómobil. Ebben az
ügyben a belügyminiszter átiratot intézett az egész-
ségügyi minisztériumhoz, amelyben kérte a közkór-
ház adósságainak kiegyenlítését. Az egészségügyi
minisztérium ennek alapján most értesítést küldött
Biharmegye prefektusához és utasította, hogy az
egységügyi számla terhére elégítse ki a hite-
lezőket.

— A Fogarasi-féle betörések ügyében
lefolytatták a helyszíni vizsgálatot. Több ízben
beszámolt az Uj Kelet az erdélyi betörőkirálynak,
Fogarasi Mihálynak a viselt dolgairól. Legutóbb
jelentették, hogy az ügyészség fogházából való meg-
szökése után a kolozsvári rendőrség két detektívje-
nek sikerült a híres betörőt újra ártalmatlanná
tenni és újból átadták az ügyészségnek. A leg-
utóbbi letartóztatásakor Fogarasi öt újabb betörést
ismert be, de a károsultak neveit nem tudta meg-
nevezni és ezért a rendőrségnek helyszíni vizsgá-
latra volt szüksége, hogy a károsultak kiletét meg-
állapíthassa. Ma délelőtt a rendőrség Fogarasi ki-
kérte az ügyészségről és Sasu és Uncu detektívek
kíséretében kiszálltak azokra a helyekre, ahol
Fogarasi az újabb öt betörést elkövette. Az újabb
öt betörés között szerepel Perzescu vizsgálóbíró is,
akitől a szenális betörő több ruhaneműt, valamint
a vizsgálóbíró vadonatúj frakkját lopta el. A két
detektív a helyszíni szemlével megállapította a káro-
sultak kiletét és felbecsülte az öt betörésből szármá-
zó kárt is. Az öt betörés értéke tullepi a hat-
vanezer lejt.

* Értesítés. Dr. Blumenfeld Sándorné és
Glancz Szidi Strada Regina Maria (Deák Ferenc-u.)
42 szám alatt ujonnan berendezett gyermekdivat-
szalont nyitottak, ahol elsőrendű munkát a leg-
utányosabban vállalnak.

— A tevé. Assuánban vagyok, Felső-
egyiptom tarka bazárvárosában, a Nilus első viz-
esése mellett. Szamárháton elhagyom a várost,
nyugat felé baktatok és libyai sivatag peremén
hatalmas, szürke, élettelen gyökereket látok
feltörni. Közlebb megyek, jobban arrafelé nézek
és látom, hogy legelésző tevék.

Ha hajlott nyakukat nem eresztik a földre
és nem keresgélnek pálmabazót között, ha egye-
nes a tartásuk, behuzott fejjel, mereven, cson-
tosan, szürkén és melankólikusan állanak, olyanok,
mint ősidők viharvert törzsei, vagy kötömbjei.
Szilhuettjeik elragadóak.

Olykor karavánokat látok az országuton,
vagy Assuán utcáin, Lány, hullámzó tömegek,
amelyek hatalmasan kilépnek. Hattyunyakjaik
méltóságteljesen bólogatnak. Guggolók, teherrel
terheltek, sebzett lábuk, groteszkek, mint
gyökérindák. Hangtalanul, szomorun, sajátságosan
behajlott tagjaikkal mulnak el.

Szeretni kell ezeket az állatokat, mert valami
megható van bennük. Igénytelenebb háziállat
alig van az ember körül. Megelégszenek a leg-
szerényebb abrakkal, kemény szájuk megszokta a
kórót, szívesen falják a legszárazabb sivatagnövényt,
szükség esetén nyugtot is esznek, sátorfonatot,
száz ágat, kosarat. Kedvenc táplálékuk a fiatal
lomb és falevél. Ha szabadjára engedik a tevéket
és fák vannak a közelben, mint a zsiráfok,
mindjárt a fák felé iramodnak és mohón kap-
kodják le a fiatal lombokat. Keletzudániában a
benszültek sátrai vékony lécekből áll, amiket
füvel fonnak egymáshoz. E sátrakat erős kerítéssel
kell megvédeni, mert a tevék különben az egész
építményt mindenestül fölfalják.

Megelégedett, türelmes állatok, készségesek
és így hullámanak végig a nilusi völgyön, végig
a sivatagon, végig az egyiptomi városokon.

Szeretlek titeket, szép, nemes, nyugodt, jósa-
gos tekintetű állatok, úgy hullámzik hátatok,
mint a tenger, alázatosan, mint a vezeklők, aki-
ket orongó fájdalom övez. H. B.

— Meghalt Vecsera Mária bárónő.
Reichenauban az elmúlt hétfőre virradó éjjel 76
éves korában meghalt Vecsera Mária bárónő, akinek
neve a leánya révén bejutott a világtörténelembe.
Vecsera Mária anyja volt Vecsera Marynak, aki
tudvalevőleg Mayerlingban Rudolf osztrák trónörö-
kössel együtt tragikus véget ért. A most elhalálo-
zott bárónő nővére volt a híres Baltazzi grófnak,
az egykori monarchia legnevesebb istálló tulajdono-
sának. Hogy milyen szerepe volt leánya szerelmi
tragédiájában, sohasem került nyilvánosságra. A
tragédia bekövetkezése után az öreg bárónő Ferenc
József császárhoz memorandumot intézett, amelyben
keserűen tiltakozik a trónörökös környezetéből szármá-
zó vádak ellen, mintha ő maga segítette volna
elő leányának Rudolfal való érintkezését. Hogy a
császár figyelme továbbra is ráirányult, annak bi-
zonyossága az a nagy ajándék, amivel Ferenc József
megajándékozta. Nyolcszáz ezer ezüst forintot kapott,
ami az akkori viszonyok között jelentékeny vagyon
volt. A kilencvenes években Reichenau mellett kis
birtokot vásárolt, ide vonult vissza az élnék tempa-
mentumú asszony, aki még az utóbbi időkben is
biciklin ment bevásárolni konyhacikkeket. Csakis
Harry fivérével és nővérével Stockau grófnővel
érintkezett. Férje után, aki cseh konzuli szolgálatban
állott, az összeomlás után cseh állampolgár lett.
Néhány évvel ezelőtt kénytelen volt eladni birtokát
és kastélyát, amelyet penzióknak rendeztek be.

— Milliós adópanamát leplezték le Bras-
sóban. Brassóbol jelentik: A brassói hatóságok
az adóhivatalnál egy nagyobb szabású visszaélések
jöttek a nyomára. Az adóhivatalnál egyes tisztvisé-
lők, akiknek a nevei a hatóságok előtt még ismer-
etlenek, a mozik és egyéb mulatságok által vigalmi-
adó címén befizetett összegeket elskikasztották. Az
eddiggi megállapítás szerint az állam kára tullepi az
egy millió lejt. A hatóságok az ügyben a legnagyobb
titoktartást mellett nyomoznak. A közelnapokban
több letartóztatás várható.

— Börcsök Samu képiállítása. Börcsök
Samu, a kiváló nagybányai festő kolozsvári
gyűjteménye a hónap nyolcadikáig nyitva ma-
rad a Minerva-palotában levő kiállítási terem-
ben. A művész képei iránt óriási érdeklődés
mutakozik és sok vásznát meg is vásárolták
már. A természet pompája, lágyága, melege
és enyhe hangulata vibrál ezeken a képeken.
Pompás csöndéletei méltán keltettek nagyobb
figyelmet. Bronzkanocsó, bírsalma csöndélete
a legnemesebb művészeti hagyományok erejét és
szépségét árasztják. A kiállítás az erdélyi mű-
vészvilág eseménye.

— Létrejött a Maniu—Jorga-fuzió. Bu-
karestből jelentik: A nemzeti párt a következő
kommunikét tette közzé: „A nemzeti párt végre-
hajtóbizottsága a pártkongresszus ratifikálásának fen-
tartása mellett elhatározta, hogy a Jorga vezetése
alatt álló nemzeti párttal fuzionál. A párt neve
nemzeti párt marad. A párt központi irodája meg-
tette a lépéseket a kongresszus összehívására. A
párt ideiglenes vezetői Maniu és Jorga lesznek.
Jorgát külföldön való tartózkodása alatt Argetoianu
fogja helyettesíteni. A nemzeti párt a maga részé-
ről Maniut, Sever Bucut, Victor Moldovant, Pop-
Ciceot és Grigore Filipescut delegálta az egysége-
sítő bizottságba.

— A kolozsvári bajnoki sakkversny iránt
rendkívüli érdeklődés nyilvánul meg. Erre való
tekintettel a rendezőeg a nevezések határidejét
febr. 8-án vasárnap este 7 óráig meghosszabította. Az
ezen időpontig benevezettek szíveskedjenek vasárnap
este 7 óráig a Patria kávéház emeleti helyiségében
megjelenni, hogy a sorsolás megejthető legyen, mire
a verseny meg is kezdődik. A versenyzők hatos
csoportokban először selejtező versenyt játszanak, a
csoportok három-három első helyezettjei vivják meg
azután a döntőt Kolozsvár város bajnoki címéért
és a kifizetett értékes tiszteletdíjakért. Díjazásban
részesülnek a selejtező csoportok nyertelenei is,
akik a vigaszdíjakért fognak külön döntőt játszani)
Nevezni Dr. Erős Vilmosnál (Rador távirati iroda,
lehet, akinél a versenyre vonatkozó minden felvilá-
gosítás is megszerezhető.

— Szégyenében felakasztotta magát egy
részeg határátlépő. Aradról jelentik: Az el-
mult éjszaka az Arad melletti Kürtös falucska
korcsmárosa, Horváth Mihály a vendégeivel
mulatozott. A záróra elmúltával a korcsmáros,
aki már tökéletesen berugott, nem akart nyug-
vóra térni, hanem sétálni indult a faluban.
Kürtös tudvalevően a határ mellett fekszik és
így történhetett meg, hogy a korcsmáros a sü-
tét éjszakában eltévedt a faluban és véletlenül
a semleges zónába került, ahol a román határ-
őrök lefoglalták és reggelig egy zárkában helyez-
ték el. Ma reggel, amikor Horváth zárkáját
felfnyitották, holtan találták a szerencsétlen
korcsmárost, aki szégyenében felakasztotta
magát.

— Eljegyzés. Eisenstein Florát Zenta (Jugo-
szlavia), eljegyezte Biener Bernáth Lapusul-ungu-
resc. Minden külön értesítés helyett.

Süssmann Sándor Salard (jud. Mures Turda),
eljegyezte Weiss Zsizi kisasszonyt Szászrégenből.
Minden külön értesítés helyett.

Rafael Sárkát Pujról, eljegyezte Hersch Lipót
Hunedoaráról. Minden külön értesítés helyett.

— A „Magyarság“ legújabb száma szomba-
ton délben, a rendes időben jelenik meg. A gyorsan
népszerűvé vált politikai hetilap e száma is telve
van érdekes politikai, társadalmi, közgazdasági és
színházi eseményekkel. A lap szenzációs tartalmából
kiemeljük az alábbiakat: Mi a Magyar Párt állás-
pontja a kalotaszegi gyűlésről? Elővették a Nemzeti
Párt kilencmilliós vádiratát Argetoianuval szemben.
Kik is készítették elő a Tatarescu-féle akciót? A
brassói nagygyűlés elnökének szenzációs levele.
Miért nem jutottak szóhoz a szociáldemokraták
Brassóban? stb. A „Magyarság“ ára 5 lej. Kap-
ható az összes elárúsító helyeken.

Megérkezett a stettini

hering!

1924-es fogásu egészben új áru, egész tonna
500/600, féltonna 300 darabos, a mennyisé-
get garantáljuk. Ugyiszintén gyönyörű paternoi
és palesztinai elsőrendű narancs és siracusa
csitrom. KATZ & BERNÁT céghez Cluj. Tel. 897.
Míg a kész et tart, a legolcsóbb áron kapható

A KÖZPONTI BAR

februári szenzációja

GARRET

a trükk-táncok királya!

2

Tavaszi ruhák festése, tisztítása megkezdődött Czinknél, Cluj

KÖZGAZDASÁG

A Sfatul Negustoresc választmányában elsímultak az ellentétek Nem kerül sor új tisztikar megválasztására

(Cluj-Kolozsvár, február 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Egyik délutáni laptársunk arról adott hírt, hogy a kolozsvári Kereskedők Tanácsa a választmány kebelében legutóbb előfordult egyenetlenségek miatt rövidesen rendkívüli közgyűlést hív egybe, amelyen a jelenlegi választmány és a vezetőségi tagok le fognak mondani és helyükbe új tisztikart fognak választani. Laptársunk közleményével kapcsolatban a Sfatul Negustoresc vezetőségénél azt az értesülést vettük, hogy a közölt hír ilyen formában nem felel meg a valóságnak, mert a jelenlegi választmány mandátuma csak 1927-ben fog lejárni és addig új tisztikar megválasztására nem kerül sor.

Az alapszabályok értelmében, mint minden évben, úgy az idén is megtartják a rendes évi közgyűlést, amelynek időpontja azonban még mostanáig meghatározva nincsen. A közgyűlésen a jelenlegi választmányt ki fogják egészíteni, vagyis az olyan választmányi tagok helyébe, akik az ülésekre nem jártak el rendszeresen, vagy mandátumukról lemondtak, újakat fognak választani. Evian elnök helyébe pedig, aki mint ismeretes, mintegy hat hónappal ezelőtt Bukarestbe távozott és azóta nem vezeti a Kereskedők Tanácsa ügyvitelét, minden való-

színűség szerint rövidesen új elnököt választanak, de erre az alapszabályok értelmében nem a közgyűlés hivatott, hanem a választmány, amely saját kebeléből választja úgy az elnököt, mint az alelnököket.

Azokkal a nézeteltérésekkel szemben, melyek röviddel ezelőtt két választmányi tag tultzott nacionalizmusa következtében állottak elő, ma már meg lehet állapítani, hogy ezek a nézeteltérések teljesen elsímultak, mert a vezetőség abból a helyes szempontból kiindulva, hogy a Kereskedők Tanácsa kimondottan a kereskedelmi és ipari általános érdekek istápolására alakult, annak idején semmi körülmények között sem volt hajlandó elnézni azt, hogy a tanács kebelében személyes, vagy politikai természetű kérdéseket hozzanak egyesek szőnyegre és erélyes beavatkozással véget vetett ezeknek az incidenseknek és mint azt a Sfatul vezetősége lapunk legutóbbi számában hivatalosan is kijelentette, a legteljesebb elégtételt nyújtotta azoknak a tagoknak, akiket az incidensből kifolyólag sérelem ért. Ez ügyben egyébként tegnap este választmányi ülés volt, amelyen a legutóbbi napokban előfordult ellentétek teljesen kiegyenlítődték.

Közgyűlési naptár

Február 21.
Aradhegyaljai Takarékpénztár R. T. XX. rendes közgyűlés. Részvénytőke 1.000.000 lej, tartalékok 171.350, betétek 2.787.190,50 lej, 1924. évi tiszta nyereség 261.112,22 lej.

Február 22.
Szilágyoseh és Vidéke Takarékpénztár R. T. rendes évi közgyűlés.
Szatmármegyei Fogyasztási Szövetkezet, Szatmár, rendes évi közgyűlés.

† **Uj kényszeregyezés.** A kolozsvári hitelezői védegyelet utján kényszeregyezési eljárás megindítását kérte maga ellen Hirsch Gyula székelyudvari vegyeskereskedő. Aktíva 130 ezer, passzíva 274 ezer lej. Hitelezőinek 25. százalékos kvótát ajánlott fel.

† **A magyarországi gyapjupiac helyzete.** Budapestről jelentik: A magyarországi gyapjupiacon a pénzühiányra való tekintettel a vevők tartózkodnak a kötésektől. Csak ujjgyapjuban történt néhány eladás 40 ezer korona körüli áron, 50-60 százalékos kasszával és a bankamat megtérítése mellett. A finomminőségű gyapju ára 50-53, a középminőségű 45-50, az uradalmi fésűs 56-58 ezer korona.

† **Uj igazgató az Agricola biztosító-intézetnél.** Az Agricola biztosítótársaság, Románia egyik legnagyobb intézete, meghívta Farkas Izsót a Franco-Romana biztosító alapítóját és vezérigazgatóját, erdélyrészi igazgatóságához. Mint értesültünk, nevezett a meghívást el is fogadta. Széleskörű szakismeretei párosulnak azokkal a nagy anyagi erővel, amelyeket az Agricola reprezentál és bizonyára óriási üzleti előmenetelt fognak eredményezni az erdélyi részeken is.

† **Az osztrákiai helyzete.** Bécsből jelentik: Széniparban, a beállott hidegebb időjárás folytán, élénkülés tapasztalható s a csehszlovák közszen behozatala csökkent. Ruhr és Saarvidéki szén még mindig sok jön be Ausztriába s ez az osztrák szénipar helyzetét meglehetősen befolyásolja. — Vasiparban javulás mutatkozik, ha csigalassúságban is. A termelés már eléri a békeévek 40 százalékát, ami szép teljesítmény. Stájerországban még mindig sok a kioltott magaskemence. A vasfeldolgozó iparban a redukcio egyre tart, ha ugyan a fémárugyarak rendszeresen dolgoznak is. Öntvényekben, félkészítményekben kissé javul az export. — Az elektrotechnikai iparban stagnáció állott be. Az épített nagy vízműveknek nincs már szükségük dinamókra, az export pedig nem akar

megindulni. Gépiparban, főképen speciális gépekben nincs vásár. — Uj cikk: a rádiókészülékek és az ehhez tartozó felszerelési tárgyak, amelyek kezdenek rendszeres tárgyává válni a piacnak. Főleg az utódállamok keresik a rádió-felszerelési tárgyakat.

† **Csökkent a magyar aranykorona szorzószáma.** Budapestről jelentik: A pénzügyminiszter az aranykorona szorzószámát február első felére 14800 papirkoronában állapította meg, tehát a januári számhoz viszonyítva 100 koronával csökkentette.

† **A kolozsvári Sfatul könyvosztálya.** Jelentették már, hogy a Kereskedők Tanácsa kulturosztaályt létesített, amelynek keretében az összes idegen nyelvekben oktatást nyerhetnek a Sfatul tagjai. A kulturosztaállal kapcsolatban nagyobb arányú könyvtárt akar felállítani a Sfatul vezetősége és azért ezton is felkéri tagjait, különösen azokat, akik gyakran utaznak külföldre, hogy útazásuk alkalmával, ha módjukban áll, a Sfatul költségére főleg újabb kiadású közgazdasági és kereskedelmi tárgyú könyveket szerezzenek be és adják át a Sfatul könyvosztályának. Ezenkívül a Kereskedők Tanácsa tagjaitól is köszönettel fogad el könyvadományokat.

† **Jugoszlávia selymet exportál.** Ujvidékről jelentik: Az ujvidéki selyemgyár rendeletet kapott a földmivelésügyi minisztériumtól, hogy nagyobb mennyiségű selymet szállíton külföldre. A jugoszláv kormány ugyanis 14.000 kiló selymet szállít a milapói, zürichi és lyoni selyempiacokra.

† **Faipari kongresszus Belgrádban.** Belgrádból jelentik: A jugoszláv faipar aktuális kérdéseinek megvitatása céljából Belgrádban faipari kongresszust tartottak, amelyen az erdészeti és bányászati minisztérium, valamint a kereskedelmi és közlekedésügyi minisztérium magasrangú hivatalnokai is résztvettek. A faipari érdekeltségek panaszukat a kongresszuson előterjesztették, különösen kiemelték azokat a súlyos okokat, amelyek a legutóbbi időben a faipari vállalatokat részben munkabeszűntetésre, részben pedig erős üzemredukcóra csökkentették. Az állam megbízottai a kérdések komoly megfontolását helyezték kilátásba.

† **Rendelet a luxus- és forgalmiadó fizetéséről.** Bukarestből jelentik: A pénzügyminiszter a átiratban értesítette az összes állampénztárakat, hogy a január havi luxus- és forgalmi adót február 5-étől 20-ig bezárólag kell befizetni. Mindazok ellen, akik nem tartják be szigoruan ezt a terminust, kihágás címén eljárást indítanak.

† **Országos szeszipari kongresszus Aradon.** Aradról jelentik: Február 23-án Aradon tartja országos kongresszusát Románia minden szeszipari érdekeltsége. A nagyszabású kongresszuson az ország minden részéből képviseltek magukat az érdekeltek. A kongresszuson a szakmába vágó összes aktuális kérdések szóba kerülnek.

† **A mai valutapiac**
A mai napon tartozkodó üzletellen volt a devizapiac. Üzletkötések csak elvétve fordultak elő a következő árfolyamokon: Osztrák korona 367-369, magyar korona 370-373, cseh korona 5.68-5.70, francia frank 10.50-10.55, svájci frank 37.35-37.40, dollár 193.00-193.50, angol font 927-929, olasz lira 8.05-8.10.

Valutapiac február 6-án:
Bukarest. Devizák: Páris 1048.00, Berlin —, London 926.50, Newyork 193.25, Róma 806.00, Zürich 37.45, Bécs 27.20, Prága 570.
Bukarest. Valuták: Napoleon 730.00, márka 45.50, leva 135, török lira 103, font sterling 915, francia frank 10.70, svájci frank 37.00, olasz lira 820, drachma 330.00, dinár 303.00, dollár 191.00, lengyel márka 35.00, osztrák korona 28.50, magyar korona 26.00, cseh korona 575.
Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 123.43-123.50, Amsterdam 208.85-208.85, Newyork 518 1/4-518 1/4, London 2480.50-2480.00, Páris 2747.50-2792.50, Milánó 2154.00-2152.50, Prága 1530.00-1530.00, Budapest 72.00-72.00, Belgrád 835.00-837.50, Bukarest 270.00-270.00, Varsó 100.00-100.00, Bécs 73.00-73.00.
Párisi tőzsde: Bukarest 960.00, Zürich 357.50.

Ha művészi kivitelű fa-, vas- vagy rézbutorot, zongorát
akar venni, ne sajnálja az utat **Marosvásárhelyre** és tekintse meg a **SZÉKELY É. RÉTI** ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermeit, asztalosok furnázásukat legelőszobán itt szereshetik be

שפת עמנו
M. Ráth: „Sfath Amenu”
A héber nyelv tankönyve. Iskolai és magánhasználatra, kulccsal és szójegyzékkel. A legjobb gyakorlati módszer a héber nyelvnek szóban és írásban való elajánlása. — A 400 oldalas könyvnek ára kötve **lej 80 + 6 lej portó.**
Megrendelhető a **„SAFRUTH,”** könyvkereskedésnél, Cluj, Strada Sf. O. Josif [Szép u.] 2. — Ittusi egyeztetés iskolák és könyvkereskedések és kedvező áron részesei azok (Kérje a most megjelent katalógust)

Most vásároljon kosztüm- és kabát-szövetet
az Au Printemps volt Missir áruházban Cluj, Unio-nica No 11. Kivételesen leszállított szennazációs árakon.

Ne tévessze meg a nagyhangu reklám, a díszes külső Höfer gyermekhintőpora egyszerű, de nagyszerű!

A vasárnap este nyolc óra kezdő hangverseny reggel 9 óráig tartó koncertekkel kezdődik. A koncertek programja a következő: 1. Wagner: A Károly királyi piros kisasóvi egyház-utca rendezni, telefon in SZÖ

Legelőszobán Vasuti utca

Versenyt ki a b 70. st Kizárólag elárusított A. C.

SPORT

A Haggibbor ping-pong versenye. A vasárnapi ping-pong-verseny rendezősége tegnap este nyolc órakor értekezletet tartott és a következő határozatokat hozta: A verseny vasárnap reggel 9 órakor kezdődik. Előzőleg a résztvevőknek felolvassák a versenyen érvényben levő szabályokat. A nevezést szombat este 9 órakor zárják le.

Haggibbor—CFR futballmérkőzés lesz vasárnap a CFR-pályán, ha csak az idő a mérkőzés megtartását meg nem akadályozza. Itt említjük meg, hogy az egyik reggeli laptársunknak az a közlése, hogy a Haggibbor a Victoriával játszik, tévedésen alapult.

Külföldi eredmények. Az elmúlt vasárnapi mérkőzések eredményei: Slavia (Hága)—ITC Nürnberg 1:0. — München: Wacker—DTC (Prága) 4:1. — Bécs: Vasárnap: Vienna—Simmering 6:1 (3:0). Hétfő: Admira—Vienna 4:1. WAC—Simmering 2:2 (2:2). Amatőr—Wacker 4:1. — Prága: Sparta—AFK (Vrsovic) 1:1 (0:0).

A KAC is bált rendez. A népszerű kolozsvári piros-fehérek az idén is megrendezik szokásos évi báljukat. Az idei bái, melyet a Szentegyház-utcai Palace kávéházban fognak megrendezni, szigorúan zártkörű és jelmezes lesz.

NYILTTÉR

E rovatban közöltékért a szerkesztőség semmiféle felelősséget nem vállal

Alulírott Sándor Mór és Tsa tg.-muresi bejegyzett cég, átvevük Lancelot M. Fiai bejegyzett cég fizetését. Felhívjuk az összes hitelezőket, hogy az e céggel szemben fennálló követeléseiket dr. Popescu Adrian ügyvédnél Tg.-Mures, Piata Unirii 8. szám alatt legkésőbb nyolc napon belül, részletes számla-hívonattal kíséretében bejelenteni sziveskedjenek. Ellenkező esetben a követeléseiket nem vesszük tekintetbe.

Tg.-Mures, 1925. február 4.

8520

Sándor Mór és Tsa

Akkumulátorok,

dinamók, önindítók javítását garancia mellett vállalja az

„ELEKTRO“

műszaki vilámissági és gépkereskedelmi vállalat Cluj, Calea Reg. Ferdinand 58 sz. Akkumulátor lemez, kénsav, desztillált víz állandóan raktáron. — Vidéki rendelések soron kívül intéztetnek. 1810 Rad r 2516

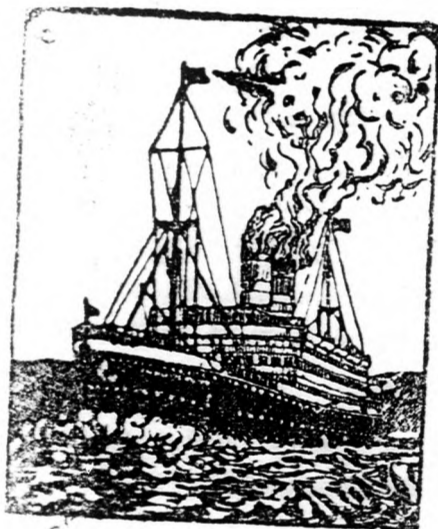
DEUTSCH és BRAUN

Telefon interurbán 278

Târgul-Mures, textilárú nagykereskedés

Telefon interurbán 2 3

szövőfonalállandóanraktáron

Figyelem!

A QUOTA Dél-AMERIKÁBA NEM TELJES

miután az odaváló bevándorlás korlátlan Aki tehát Argentiniába vagy Braziliába **gyorsan akar utazni**, az írjon azonnal prospektusért

Cosulich Line
Bucuresti, Cal. Grivitel 181

Legolcsóbb és legkényelmesebb ut AMERIKA, CANADA, ARGENTINA és BRAZILIÁBA.

Vasuti utazás tartama a hajóig csak 48 óra! Csak egy határ

Liba
Naponra frissen vágott
érkezik Lehotyos Béla húsgesztőkhöz, Cluj, Malom-utca 8. — Frissen szűrt libaszir és zsírnak való mindig kapható. Rador 2422

Les Successeurs

d'ALBERT GODDE, BEDIN & Co.

Paris, Lyon, Tarare, Mulhouse

Nyári ujdonságok

gazdag választéka érkezett.

Versenyt kizáró árak!

Kapható csak

Versenyt kizáró árak!

a bukaresti fióknál,

70. Strada Carol — 2. Strada Căldărari.

Kizárólag engros elárusítás

Vegyen csak

Kizárólag engros elárusítás

A. G. B. szöveteket

Carneval!

Estélyi és báli

ruha-ujdonságok megérkeztek

SZABÓ JENŐ

divatkülönlegességek nagyruházása

Cluj

Cal. Regele Ferdinand 5

Telefon

4-79

Telefon

Carneval!

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A színházi iroda közleményei

Fügefalevél. Az idei évad egyik nagy operett-szenzációja lesz kétségkívül a Fügefalevél, amelynek szombaton este lesz a lézas kíváncsisággal várt premiéréje. A színház olyan sikert vár ettől az izig-veig párisi operette-ujdonságtól, hogy a jövő hét műsorán is a legtöbb estét neki szenteli. Egyelőre csak a szombati, vasárnapi, hétfői és keddi előadásokra árusítja ugyan a pénztár a jegyeket, de ki van tűzve a Fügefalevél a jövő hét szerdai és szombati estéjére is. Az operette témája csipős persziflázs: A paradicsomba vezetői a nézőt, de a mai kor tükröképét kapjuk a kacagtató helyzetekben. A szöveg erősen sáskalós és ezért — bár a jóízű határait seholsem lépi át — nem tanácsos fiatal leányoknak megnézni. Bizonyos, hogy szombaton este 8 óráig 11 óráig rengeteg fog a színház nézőtere a jóízű kacagástól. A kik a finom muzsikát szeretik szeretni, azoknak pedig különös öröm lesz a Fügefalevél bemutatójá, mert groteszk művészi, amellött filmbemésző melodizáts a páratlanul változatos tánc számokat, többek között a divatos Hupa hupát fogják kapni. Az énekes személyiséget a legnagyobb kedvvel és szeretettel készült a Fügefalevélre, amelynek külső kiállítását is pazar látványosság lesz. Éva — Neményi Lili lesz, Ádám pedig Bányász István. Kain — Ihász Aladár, Ábel — Tompr Béla, Lia — Erényi Böske, a piradiosombeli szótaleány Dinka Margit, a majem — Lukács. A szombati első előadásra már csak néhány jegy van a földszinten és az erkélyen, de a többi előadásokra még vannak jegyek s előre válthatók.

Tükröfolyosó. Szenzációs premiére lesz a jövő hét pénteki estéjén a Magyar Színházban: A Baccarat, Tolvaj és más világi drámatok szerzőjének Bernsteinnek legújabb darabját a Tükröfolyosót fogják színészeink bemutatni. Eredeti címe: La Galerie des galces. Ezen a címen adták Párisban, az előkelő Gymnase színházban ez évad október hónapjában, még pedig minden megszokott mértékét megszerte túlhaladó sikerrel. Az újdonságot olyan tomboló lelkesedéssel fogadták, amelyhez hasonlót — a párisi kritika szerint — csak 27 évvel ezelőtt a Cyrano de Bergerac premiéréjén tapasztaltak. A szerepek egytől-egyig nagy művészi feladatok elé állítják a szereplőket. Az izgalmas szerelmi cselekvény hősnőjét Agnest, kinek szerepét Lély asszony kreálta, nálunk Bartti Erzsébet fogja játszani, a végtelen rokonszenves Madeleine-t, akit Párisban Sylvie kisasszony ábrázol, nálunk K. Tóth Erzsébet játssza, a dráma hőst Cselle Lászlóval fogjuk látni (Párisban Boyer adja, aki a franciák első szerelme színésze most). Rendkívül érdekes feladata van Kemény Lászlónak Lionel és Mihályfy Lászlónak az orvos szerepében.

Magyar Színház heti műsora

Szombat d. u. fél 4 kor: Mizantrop (A Moliere-cyklus hatodik előadása, ijtusági előadás, clesó helyárrakkal, előadó: Palfi Márton, sorozat 55)
Szombat este 8 kor: Fügefalevél (Operette-ujdonság először, premiére bérlet 38 szám, premierhelyárrakkal, sorozat 56)
Vasárnap d. u. fél 4 kor: János Vitéz (117-edszer, mérsékelt helyárrakkal, sorozat 57)
Vasárnap este 8 kor: Fügefalevél (Operette-ujdonság 2-odszor, berletstámban, premierhelyárrakkal, sorozat 58)
Hétfő: Fügefalevél (3-adszor, napi bérlet 69 szám, A, sorozat 59)
Kedd: Fügefalevél (4-edszer, rendes helyárrakkal, napi bérlet 70 szám B, sorozat 60)

MOZGÓK MŰSORA

Select-mozgó. Szombat, febr. 7. Premier. Szerelem a hóban. Nevettető burleszk 5 nagy felvonásban. Főszerepben az ismert dán komikusok: Patt és Pattachon.
Uránia-mozgó. Szombat, febr. 7. Premier. Buffalo Bill. II rész, 12 felvonás. Szenzációs dráma: a cow-boyok életéből. Főszerepben amerikai legerősebb cow boy: Art Acord.
Apollo-mozgó. Szombat, február 7. Csak tehetőseknek! A prostituált leánya. Szenzációs érdekes dráma 8 felvonásban. Főszerepben Mia Pankan.

Elvállunk mindenemű vas- és fémöntést. Speciális gyártmányaink: balanc, tizedes, hid- és vagon-
mérlegek, mérlegsúlyok
Mérlegek javítása és hitelítése. Ajánlatot készítséggel szolgálunk.
Archimédes
Mérleggyár, Hef-fer & Co. CLUJ
Strada General Poetas 19-21.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3—, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej, állástkeresőknek 30% kedvezmény.
Apróhirdetések díja előre fizetendő

Hozományul adjuk intelligens zsidócsaládbeli húgomnak Cluj nyolcszáz ezer lejes ház negyed részét lakással vagy ennek jövedelmével, 2 szoba berendezéssel. Biztos keresetű urak írjanak Barta Rozalia Cluj, Izabella-utca 3.
8534

Kézimunkák és perzsa-szőnyeg eladó Kleinnál, Maion-utca 7., emelet.

Motorokat, benzín, nyersolaj, szivógáz, 15 lóerőtől fölfelé, töltött állapotban is keresek készpénz mellett vételre. Elias Győző, Timisoara, Radulescu 6.

Eladó gépek. 3 drb revolver falcsereprés, új. 3 drb. Duda- és falcsereprés, kézi és erőhajtásra. 3. számú Gaz-féle téglaprés, napi teljesítmény 10,000 drh. 1. számú téglaprés, hozzá cserepautomata és 10,000 drb szarító keret. 1 drb benzines favágó motor, 4 HP. 1 db abrichter fagyaló, kombinált maóval. 3 számú 2 x kalapács 4 tonnás. Kedvező fizetési feltételek mellett azonnal szállíthatók, Friedrich Testvérek Gépgyár, Timisoara.

Üzlethelyiség Cluj fő-utójában, szép saroküzlet, clesó bérel, telépésért átadó. „Bármely szakmának” je igére. Ajánlatokat Rudolf Mosse hirdető vállalat Str. Regina Maria 37 továbbít.
8540

Clesó izletes kóser házi kószot kapható Széchenyitér 7., földszint jobb I. ajtó.
8538

Transmissiót Martin-acéltól, csiszolva, különként 24 lej, gyűrűs csapágyakat, kuplungokat, fali-gyámokat stb. előnyösen szállít, kiváló minőségben Friedrich Testvérek gépgyára, Timisoara.

Keresek a textil detail szakmában jártas fiatal segédet azonnali belépésre. Ajánlatokat fizetési igények megje ölésével Weisz Adolf nagykereskedés — Alba-Iulia — címzendők.
8539

Vanderer autó, kétüléses, garantált, kiváló karban eladó, Friedrich Testvérek Temesvár.

Hölgyek hajelmébe!
Mindennemű modern hajmunkák, tambourir választék, kizárólag előrendű anyagok készítmény, L'Oreal-Henné minden színben kapható. Megrendelést vidékre is eszközölök. Vágot hajat kicsinyben és nagyban veszek. —
Kussa Gyula Cluj
Str. Memorandului 10

Ebedő és háló, teljesen új, használatlan állapotban eladó. Cim a kiadóban.
8516

Bármilyen iparvállalat lehet vidéken is, elsőrendű munkaerőt nyervehet jó megjelensű, intelligens, 40 éves, kis családú, volt jegyző személyében, kinek hosszabb kereskedelmi praxisa is van. Perfect román, német és magyar levelező, teljesen önálló, megbízható administrator. Csak állandó jellegű, lakással, fizetéssel egybekötött, lehetőleg vezető állású reflektál Szives megkereséseket e lap kiadóhivatalába kér „N. olog” jellegre.
8522

Német könyvelésben jártas, több évi irodai gyakorlatú bíró leány állást cserélne. Cim e lap kiadóhivatalában.

Motorok Szivógáz 20-60 HP. Benzín 4, 5, 10, 16 HP. Nyersolaj 16, 20, 40, 45 HP. Diesel 40, 50 HP. Gőzgépek félstabil 30, 40, 50, 60, 70 HP. Compound-stabil 60, 70, 80 HP. Összes gépek gyárilag javítva azonnal szállíthatók, kedvező ár mellett. Kérjen árajánlatot. Friedrich Testvérek, Timisoara.

Ől és vágott tűifát legolcsóbb napi árban szállít Feuerstein, Hosszu-26. Telefon 10-42. 8448

No 14-1925

Pályázati hirdetés

A lugoji izr. hitközség kántori illetve kántori állása betöltendő.

Pályázók, kik zeneileg képzetek, énekkart vezetni tudnak továbbá מורה וקורה esetleg מורה képességekkel bírnak, ajánlataikat fizetési igény, életkor, családi állapot, eddigi működés stb. megjelölésével a lugoji izr. hitközség elnöksége címére küldjék meg.

Román állampolgár előnyben részesül. Utiköltségek csak a próbalelőmunkáért számlázhatók. Lugoji, 1925 február 1.

Dr. Berdach Henrik
hitk. elnök.

Állandóan drágul a könyv, de az Uj Kelet könyvosztályánál még a régi áron

kaphatók az alábbi zsidó tárgyú művek:

Agnon: És a meggörbödött kiegyenesedik	45
Dr. Bai: Zengő Hárfá	25
Gorelik: Clon és a gólsz.	18
Gorion: József és testvérei	25
Grotto: Zsidó reneszánsz	25
Kabbalisták és csodatevők	30
Kacér: Gólem	15
Nordau: Mesék	22
Scholem Alejehem: Leégett nemeselek	25
Sokolow: Uj zsidó	15
Giszkalay: Tamar	80
Uj próféciák könyve	75
A titok	15
Gús Chalav látomásai	80
M. A. Goldschmidt: Egy zsidósors	140
Szabó I.: Szent Elíz	50
Marton: A zsidó nemzet Erdélyben	15
Paneth: Utazásom a Szentföldön	8

200 lejen felüli vételnél 10% engedmény.

Telefon 12-29. „Rador” No 2398

BUZETZKÓ utóda

F. Kuck

Gal. Reg. Ferdinand No 2.

Szővet, vászon, fehérnemű, harisnya, flanel, bétésárak és paplan nagyraktára.

Hajó
véjeggű

TEA

illata és ize felülmúlhatatlan.

Rador 2438

A három legjobb minőség: 74 — 220 — 55 szám
Iroda és lerakat: „CORABIA” S. A. R.
Bukarest, Strada Matei Millo 8.

Vaskereskedők és gyárosok!

Legjobb, legolcsóbb bevásárlási forrás: rud-, beton- és fazonvas, mindennemű lemezek, fémek és félkész-gyártmányok, gáz- és forrosóvek, csavarárak (Breuvillier & Urban) műszaki cikkek stb. stb. En-gros.

I. NACHT

Socletate
In nune
colectiv

Központ: Bucuresti, Strada C. A. Rosetti No 7,
CLUJ, Str. Memorandului 20. Telef. 6-53.

Fiókók: Arad, Braşov, Galaţi, Oradea-Mare, Timisoara, Wien, Paris. — Táviratcím: METALNACHT.